

سیر تا پیاز فیلم استاد اثر جنجالی جشنواره فجر

فیلم استاد در جشنواره فیلم فجر سر و صدای بسیار به پا کرد.

به گزارش سایت خبری پرسون، استاد سید عماد حسینی و پیام لاریان، برداشتی آزاد از نمایشنامه اولثانا اثر دیوید ممت است و ماجرای دختری را روایت می‌کند که در گیرودار مهاجرت و تلاش برای دریافت پذیرش تحصیلی در دانشگاهی در وین با استاد خود به اختلاف نظر و مشکل می‌خورد.

استاد سید عماد حسینی و پیام لاریان، برداشتی آزاد از نمایشنامه اولثانا اثر دیوید ممت است و ماجرای دختری به نام گلنوش حدادی (با بازی هدیه حسینی‌نژاد) را روایت می‌کند که در گیرودار مهاجرت و تلاش برای دریافت پذیرش تحصیلی در دانشگاهی در وین، با استاد خود (با بازی حسن معجونی) به اختلاف نظر و مشکل می‌خورد. حسینی در نگارش و کارگردانی استاد، قصد داشته با پرداخت به موضوع ملتهد و پرچالش تجاوز استاد به شاگرد (که به نوعی سنگ بنای اصلی جنبش نسبتاً به روز «من هم» (می تو) نیز بوده) به سراغ نمایشنامه‌ای رود که دیوید ممت با پرداختی دقیق تر و جذاب تر به سراغ آن رفته بود و برای اولین بار در سال ۱۹۹۲ و در کمبریج به اجرا درآمده بود. هرچند که زمان ساخت استاد (و احتمالاً نمایش عمومی این فیلم در سینماهای ایران) به اندازه‌ای دیر هنگام است که عملاً از میزان توجه لازم مفهوم مورد اشاره فیلم می‌کاهد و از حلاوت بحث اخلاقی- انسانی ساختگی یا حقیقی بودن تجاوزهای گزارش شده در خلال جنبش «من هم» (و پیش از آن) کم می‌کند و به تعبیری از مد افتاده می‌نماید اما حاوی پاسخی واضح به حجم وسیعی از اتهاماتی است که در طول سال (و به ویژه در زمان فراگیری جنبش مذکور در ایران) به اشخاص شناخته شده فرهنگی، دانشگاهی و ... وارد می‌شود. در واقع استاد تلاش می‌کند در بیانی به دور از قضاوت، مخاطب را پیش روی ماجرای مستندگونه از درگیری گلنوش و علیرضا (با بازی سجاد بابایی) با استاد دانشگاه قرار دهد و او را در مقام داوری، در پیشگاه اتفاق پیش آمده بگذارد و ضمن بهره‌گیری از شیفته‌های روایی (به ویژه استفاده از صدای خارج از قاب موتیف تکرارشونده صدای پرواز هواپیما که در چند سکانس در فیلم شنیده می‌شود و مهم‌ترین کارکرد آن در زمان پخش صدای ضبط شده گلنوش برای علیرضا است) روی دیگری از پشت پرده تجاوزها را به نمایش بگذارد.

نکته قابل توجه و البته بسیار مهم در استاد که به نوعی مهم‌ترین علت در موفق نشدن قطعی فیلم و کاهش تأثیرگذاری آن در جلب نظر مخاطب است رعایت نکردن ریتم در فیلم و به نوعی کش‌دار کردن داستان و پرداختن به جزییات غیرقابل اهمیت و فاقد ارزش در فیلم است. بنابراین و با لحاظ کردن خروجی نهایی استاد، لزوم ساخت این فیلم به عنوان یک اثر بلند سینمایی زیر سؤال می‌رود و پرداخت مجدد به این فیلم در جهت ساخت فیلمی کوتاه (و البته تأثیرگذارتر) مورد توجه قرار می‌گیرد. این مهم در سایه بازی ناپخته سجاد بابایی بیشتر به چشم می‌آید و به مخاطب لزوم توجه به این نکته را بیشتر یادآوری می‌کند. از سویی دیگر حفره‌های موجود در فیلمنامه که مهم‌ترین آنها بی‌توجهی فیلمنامه‌نویسان به جایگاه رفیع علمی استاد و موقعیت او در دانشگاه‌های دنیا که خود می‌تواند عاملی برای بی‌توجهی استاد به تهمت ناروای پیش آمده و در نتیجه عامل قطع رشته رفتارهای خشونت‌آمیز آتی در ادامه داستان باشد (که در نمایشنامه اصلی (اولثانا) به گونه‌ای دیگر و در راستای کاهش احتمال دریافت درجه استاد ممتازی بدان پرداخته شده بود) و استفاده بیش از حد و نادرست از روش فیلمبرداری روی دست (که از ابتدای فیلم به عنوان تمهیدی اشتباه خودنمایی می‌کند و باعث آزار مخاطب و خارج شدن او از روایت اصلی فیلم می‌شود) از دیگر موارد قابل اشاره و نیازمند به اصلاح در اولین ساخته سید عماد حسینی است.

با توجه به تمام موارد فنی و روایی اشاره شده و با وجود اینکه انتظار می‌رود استاد به واسطه نوع داستان، تیم بازیگری و کارگردانی و موارد مشابه‌ای که تعیین‌کننده فروش گیشه هستند، به توفیقی مالی در اکران عمومی دست نیابد اما به عنوان اثری که قصد دارد در فضایی به دور از بغض و خشم، به نقد سازنده از جریان فمینیستی مرسوم بپردازد و اشاره و نیم‌نگاهی درست و منصفانه به دیدگاه‌ها و قضاوت‌های بدون آگاهی در خصوص گزارش‌های منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی و جریان‌ها و جنبش‌ها مرسوم داشته باشد می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

منبع: تسنیم